

RP 69/2017 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagar som har samband med genomförandet av Europeiska unionens förordning om återvinning av fartyg

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås sådana nationella bestämmelser om sjöfart, avfallshantering, miljöskydd, arbetarskydd och straff som behövs för genomförandet av Europeiska unionens fartygsåtervinningsförordning.

Fartygsåtervinningsförordningen omspänner hela livscykeln för större fartyg, från byggandet till nedmonteringen av dem. Förordningen syftar huvudsakligen till att fartyg när de upphört att vara i användning ska kunna nedmonteras på ett med tanke på miljöskyddet och arbetarskyddet lämpligt sätt i Finland, i Europeiska unionen eller i andra länder. Samtidigt säkerställs det att material från nedmonteringen omhändertas på ett korrekt sätt på plats både vid återvinningsanläggningen och annars.

Genom fartygsåtervinningsförordningen genomförs den internationella Hongkongkonventionen om säker och miljöriktig fartygsåtervinning, dock så att förordningen i vissa avseenden är striktare än konventionen.

Lagarna avses träda i kraft delvis så snart som möjligt, delvis vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 INLEDNING.....	3
2 NULÄGE	4
2.1 Gällande lagstiftning i Finland.....	4
2.2 EU-lagstiftning.....	5
2.3 Baselkonventionen och Hongkongkonventionen.....	8
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN.....	8
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	9
4.1 Ekonomiska konsekvenser.....	9
4.2 Miljö-, hälso- och arbetarskyddskonsekvenser.....	9
4.3 Konsekvenser för myndigheterna	9
4.4 Övriga konsekvenser.....	10
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	10
DETALJMOTIVERING	11
1 LAGFÖRSLAG	11
1.1 Avfallslagen	11
12 kap. Internationella avfallstransporter	11
15 kap. Särskilda bestämmelser	12
1.2 Miljöskyddslagen.....	12
1.3 Miljöskyddslagen för sjöfarten	12
1 kap. Allmänna bestämmelser.....	12
8 a kap. Återvinning av fartyg.....	13
13 kap. Särskilda bestämmelser	15
1.4 Lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg.....	15
1.5 Strafflagen.....	16
48 kap. Om miljöbrott	16
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	16
3 IKRAFTTRÄDANDE	16
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	17
LAGFÖRSLAG	18
1. Lag om ändring av avfallslagen.....	18
2. Lag om ändring av 221 a § i miljöskyddslagen	20
3. Lag om ändring av miljöskyddslagen för sjöfarten.....	20
4. Lag om ändring av lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg.....	22
5. Lag om ändring av 48 kap. 1 § i strafflagen	23
BILAGA	26
PARALLELLEXTER	26
1. Lag om ändring av avfallslagen.....	26
2. Lag om ändring av 221 a § i miljöskyddslagen	30
3. Lag om ändring av miljöskyddslagen för sjöfarten.....	31
4. Lag om ändring av lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg.....	34
5. Lag om ändring av 48 kap. 1 § i strafflagen	36

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1257/2013 om återvinning av fartyg och om ändring av förordning (EG) nr 1013/2006 och direktiv 2009/16/EG, nedan *fartygsåtervinningsförordningen*, gäller alla typer av fartyg som är eller har använts i marina vatten. Sådana är förutom container-, bulk- och passagerarfartyg också bland annat flytande farkoster och undervattensbåtar, oavsett om de går för egen maskin eller blir bogserade. Fartygsåtervinningsförordningen gäller dock inte fartyg med bruttodräktighet mindre än 500 och inte heller krigsfartyg eller fartyg som under hela sin livscykel använts enbart i statlig, icke-kommersiell tjänst.

Mindre fartyg nedmonteras vanligen i det land där de senast använts, så även i Finland. Stora fartyg nedmonteras inte i Finland, och också medelstora bara i rätt liten omfattning. Verksamhet med återvinningsanläggningar bedrivs mest i Bangladesh, Pakistan, Indien, Kina och Turkiet. Dessa står för mer än 90 procent av hela världens återvinningskapacitet när det gäller stora fartyg. Små fartyg, såsom nöjesfartyg och trålare, tas isär i den mån som det på marknaden finns efterfrågan på det material som finns i dem. Många små fartyg och båtar förs till deponier eller överges på förvaringsplatsen.

Även i Europeiska unionen finns det fartygsåtervinningsanläggningar, men eftersom fartygsnedmontering i hög grad är ett hantverk och arbetskraftskostnaderna är höga, tas stora fartyg endast i specialfall isär i Europa. Europeiska unionens policy är dock att främja möjligheterna att nedmontera fartyg i medlemsländerna. I Finland undersöker man som bäst om det kan vara lönsamt att nedmontera fartyg i vårt land. Fartygen byggs oftast av stål, men i konstruktionerna har man använt och använder man fortfarande skadligt material av många olika slag. De vanligaste material som använts och delvis fortfarande används i fartyg är bottenfärger som innehåller påväxthindrande ämnen, asbest, polyklorerade bifenylter (PCB), smörjoljor, bunkerolja och tungmetaller, såsom kadmium, krom, bly och kvicksilver. I fartygens lasttankar kan det också finnas rester av skadliga ämnen, och ombord på fartygen kan det också finnas fartygsgenererat avfall som förrådsmaterial.

Farliga ämnen kommer ut i miljön, om inte platsen för nedmontering av fartyg har isolerats tillbörligt och om inte omhändertagandet av ämnen och material har ordnats på lämpligt sätt. Vid flera fartygsåtervinningsanläggningar har det förekommit arbetarskyddsbrister, som har orsakat dödsfall bland arbetstagarna samt haft negativa effekter och medfört skador och arbetsrelaterade sjukdomar. Utsläpp från fartygsåtervinningsanläggningar kan ha skadliga hälsoeffekter också för de människor som bor i närheten. I synnerhet vattenlevande organismer kan lida av utsläpp från återvinningsanläggningarna.

Problem relaterade till fartygsnedmontering, i synnerhet i Sydostasien, har diskuterats på det internationella planet sedan 1990-talet. Man försökte lösa problemen redan inom ramen för Baselkonventionen om kontroll av gränsöverskridande transporter och omhändertagande av riskavfall (FördrS 45/1992). Baselkonventionens anmälnings- och godkännandeförfarande för avsändar-, transit- och mottagarlandet förhindrade dock inte att fartyg transporterades till olämpliga återvinningsanläggningar, eftersom det var lätt att kringgå systemet.

För att lösa problemen med nedmontering av fartyg förhandlade man inom Internationella sjöfartsorganisationen (IMO) fram den internationella Hongkongkonventionen om säker och miljöriktig fartygsåtervinning år 2009, nedan *Hongkongkonventionen*. Konventionen har ännu inte trätt i kraft, och än så länge har endast fem stater ratificerat den (hösten 2016). Europeiska kommissionen bedömer att konventionen inte kommer att träda i kraft före 2020. Tidpunkten för när Finland ratificerar den beror i hög grad på när kommissionen har gjort sin bedömning

RP 69/2017 rd

av om fartygsåtervinningsförordningen uppfyller förpliktelserna enligt Hongkongkonventionen eller om förordningen bör ändras innan konventionen träder i kraft.

Hongkongkonventionen ger bättre möjligheter än enligt tidigare arrangemang att säkerställa att fartyg nedmonteras på tillbörligt sätt, eftersom kontrollen under fartygets drifttid hänför sig till hamnstatens och flaggstatens övriga förfaranden för kontroll av fartyg. På så vis försöker man säkerställa att fartygsåtervinningsanläggningarna har uppdaterad information om ett fartygs farliga material och avfall och om de fartygsegenskaper som har relevans för arbetarskyddet och miljöskyddet när ett fartyg tas isär.

2 Nuläge

2.1 Gällande lagstiftning i Finland

Den inhemska lagstiftningen om fartyg, transport av fartyg för nedmontering och verksamhet vid fartygsåtervinningsanläggningar baserar sig på internationella konventioner. En del av dessa konventioner har genomförts i EU genom EU-förordningar. Den inhemska och EU:s lagstiftning täcker byggande av fartyg, drift av fartyg, transport av fartyg för nedmontering, nedmonteringsfasen och avfallshanteringen av material vid återvinningsanläggningen. Lagstiftningen omfattar förutom sjöfartsfrågor, miljöskydd och hälsoskydd även arbetarskydd.

Miljöskyddslagstiftning

Finlands miljöskyddslagstiftning är i materiellt hänseende nästan helt likadan som motsvarande EU-lagstiftning. Avfallslagen (646/2011) och miljöskyddslagen (527/2014) är de viktigaste författningarna och de reglerar även nedmonteringen av fartyg. Med stöd av miljöskyddslagen och avfallslagen har det utfärdats ett stort antal bestämmelser på lägre nivå som likaså följer motsvarande EU-lagstiftning. I avfallslagen föreskrivs det om avfallshanteringens prioritetsordning och om olika aktörers avfallshanteringsskyldigheter. Avfallslagen och miljöskyddslagen samt de förordningar som utfärdats med stöd av dem innehåller bestämmelser om miljöskydds krav på avfallshanteringen, och miljöskyddslagen innehåller också bestämmelser om sanering av förorenad miljö. Auktorisering för fartygsåtervinningsanläggningar enligt fartygsåtervinningsförordningen har i Finland kopplats till miljötillstånd enligt miljöskyddslagen (ändringslag 327/2016).

Hälsoskydd

I ett miljötillstånd som gäller nedmontering av fartyg beaktas även hälsoskyddsfaktorer, och på åtgärder vid försummelse att iaktta tillståndet tillämpas likaså miljöskyddslagen. I hälsoskyddsrelaterade frågor har hälsoskyddsmyndigheterna i övrigt självständig behörighet enligt hälsoskyddslagen (763/1994). Bestämmelser om avfall och avloppsvatten finns i 6 kap. i hälsoskyddslagen, och bestämmelser om sanitära krav på bostäder och andra vistelseutrymmen samt på allmänna områden finns i 7 kap. i den lagen.

Arbetarskyddslagstiftning

Arbetarskyddslagen (738/2002) är en allmän lag som reglerar säkerheten vid utförande av arbete och som innehåller bestämmelser om till exempel arbetsgivarens allmänna omsorgsplikt, utredning och bedömning av riskerna i arbetet, arbete som medför särskild fara, planeringen av arbetsmiljön och av arbetet, undervisning och handledning för arbetstagarna och användning av personlig skyddsutrustning.

Arbetarskyddsmyndigheten har tillsyn över att arbetarskyddsbestämmelserna följs vid en fartygsåtervinningsanläggning. Finlands arbetarskyddslagstiftning uppfyller kraven i

fartygsåtervinningsförordningen. För det nationella ikraftsättandet av fartygsåtervinningsförordningen krävs det inte några nya bestämmelser om säkerhet och hälsa i arbetet.

Lagen om vissa krav på asbestsanering (684/2015) innehåller bestämmelser om behörighet för asbestsanerare, tillstånd för asbestsanering och register över dessa. I den lagen avses med asbestsanering arbete som inom tillämpningsområdet för arbetarskyddslagen utförs för att riva och avlägsna konstruktioner och tekniska system som innehåller asbest, skydda konstruktioner som ska bevaras, städa rivningsobjekt och annat motsvarande arbete i omedelbar anknytning till rivning och avlägsnande av konstruktioner, i vilket arbetstagarna kan exponeras för asbestdamm. Statsrådets förordning om säkerheten vid asbestarbeten (798/2015) innehåller bestämmelser om förfaranden vid asbestarbete och om krav som gäller planer och metoder för samt användning av arbetsredskap och personlig skyddsutrustning vid asbestrivningsarbete.

Sjöfartslagstiftning

Bestämmelser om förhindrande av miljöförstöring orsakad av fartyg finns i miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009). I lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg (1686/2009) föreskrivs det i sin tur om tekniska säkerhetskrav för fartyg och besiktningar av fartyg, och genom lagen bemyndigas Trafiksäkerhetsverket att meddela föreskrifter om de certifikat som beviljas på basis av besiktningarna. Med anledning av genomförandet av fartygsåtervinningsförordningen bör båda lagarna kompletteras med bland annat reglering som gäller behöriga myndigheter i Finland.

Bestämmelser om tillsynen över efterlevnaden av bestämmelser som gäller fartygssäkerhet, i synnerhet i fråga om hamnstatsinspektioner, finns i lagen om tillsyn över fartygssäkerheten (370/1995), nedan *tillsynslagen*. Tillsynslagen tillämpas på fartyg som används i handelsjöfart på finskt vattenområde och finska fartyg också utanför finskt vattenområde. Tillsynslagen innehåller bestämmelser om tillsynsmyndigheternas rättigheter, förrättande av inspektioner, tvångsmedel som står till förfogande för myndigheterna och om påföljder. Genom tillsynslagen har Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/16/EG om hamnstatskontroll genomförts i Finland. Vid hamnstatsinspektioner inspekteras enligt det direktivet även den förteckning över farliga material och det intyg om överensstämmelse som avses i fartygsåtervinningsförordningen. Till denna del uppfyller tillsynslagen således redan för närvarande kraven i fartygsåtervinningsförordningen.

Straffbestämmelser

Lagstiftningen för specialområden innehåller också bestämmelser om överträdelse som gäller avfallshantering och miljöskydd. Bestämmelser om brott mot bestämmelserna om hälsoskydd, arbetarskydd och miljöskydd finns i strafflagen (39/1889).

2.2 EU-lagstiftning

Fartygsåtervinningsförordningen baserar sig på Hongkongkonventionen, som reglerar säker och miljöriktig nedmontering av fartyg.

Bestämmelserna om fartygsnedmontering i fartygsåtervinningsförordningen avviker inte i materiellt hänseende från den nuvarande lagstiftningen i Finland. I förhållande till den gällande lagstiftningen innehåller förordningen däremot flera nya förfarandebestämmelser, såsom auktorisering för fartygsåtervinningsanläggningar. Nya procedurbestämmelser gäller planen för fartygsåtervinningsanläggningen, nödsituationsberedskaps- och nödsituationsplanen samt skyldigheten att rapportera om incidenter, olyckor, arbetssjukdomar och kroniska besvär visavi arbetstagarnas säkerhet, människors hälsa och miljö.

RP 69/2017 rd

Lagstiftning om fartygsbyggande

I bilaga I till fartygsåtervinningsförordningen nämns farliga material för vilka gäller att installation eller användning ombord på fartyg ska förbjudas eller begränsas, nämligen asbest, ozonnedbrytande ämnen, polyklorerade bifenyler, perfluoroktansulfonsyra samt skadliga påväxthindrande föreningar och system som finns i bottenfärger. Här utformas inga sådana skyldigheter som inte redan ingår i EU-rättsakter och därmed även i lagstiftningen i Finland.

I bilaga II till förordningen anges de farliga material som åtminstone ska anges i den förteckning över farliga material som varje nytt fartyg ska medföra ombord. Även existerande fartyg ska så långt som det är praktiskt möjligt uppfylla detta krav. Sådana poster är exempelvis farliga material som förtecknas i bilaga I, flera tungmetaller, vissa bromerade, förkromade och klorerade ämnen och radioaktiva ämnen.

Användningen av ämnen och material har varit reglerad redan tidigare, men de förfaringsätt som anges i fartygsåtervinningsförordningen är nya.

Lagstiftning under fartygens drifttid

Ett syfte med fartygsåtervinningsförordningen är att under ett fartygs drifttid säkerställa i synnerhet att fartyget har en uppdaterad förteckning över farliga material ombord. Detta sker genom att man under hamnanlöpen kontrollerar att fartyget har en sådan förteckning över farliga material som uppdaterats med högst fem års intervaller, samt genom besiktningar för förnyande som genomförs av en myndighet eller en aktör som myndigheten auktoriserat och intyg som utfärdas över detta.

Förberedelse av fartyg för nedmontering

Förberedelse av fartyg för nedmontering är en process som består av flera faser och som fartygsägaren, fartygsåtervinningsanläggningen, flaggstatens ansvariga myndighet och återvinningsstatens behöriga myndighet deltar i. Processen inleds med att fartygsägaren förser fartygsåtervinningsanläggningen med information som behövs för att upprätta en återvinningsplan för fartyget och till den ansvariga myndigheten i flaggstaten anmäler sin avsikt att återvinna fartyget. Efter att fartygsåtervinningsanläggningen har utarbetat fartygets återvinningsplan besiktigas fartyget och får det ett återvinningsintyg som fartygsägaren ska ge in till den driftsansvarige på fartygsåtervinningsanläggningen. Till sist får den ansvariga myndigheten i flaggstaten skicka informationen om fartyget till den ansvariga myndigheten i den stat där återvinningsanläggningen är belägen.

Fartygsåtervinningsförordningen gäller fartyg som för ett sådant lands flagg som är medlemsstat i Europeiska unionen, dock inte fartyg med bruttodräktighet mindre än 500 eller krigsfartyg, marina stödtrupper eller andra fartyg som ägs eller drivs av en stat och som för tillfället enbart används i statlig, icke-kommersiell tjänst och inte heller fartyg som bara trafikerar inhemska vatten under hela fartygets livslängd. Fartygsåtervinningsförordningen tillämpas begränsat på fartyg som för ett tredjelands flagg och som anlöper en medlemsstats hamn eller ankarplats.

Fartygsåtervinningsförordningen gäller både fartygsåtervinningsanläggningar som är belägna i en medlemsstat och fartygsåtervinningsanläggningar som är belägna i tredjeländer. En fartygsåtervinningsanläggning i ett tredjeland omfattas av fartygsåtervinningsförordningen om anläggningen godkänns att upptas i den europeiska förteckningen över fartygsåtervinningsanläggningar. Om en återvinningsanläggning vill ta emot fartyg som för ett medlemslands flagg är det nödvändigt att anläggningen har upptagits i förteckningen.

RP 69/2017 rd

Kontroll av installation av farliga material ligger till grund för senare åtgärder. Förordningen innehåller en förteckning över ämnen som inte får installeras ombord på fartyg. För övriga farliga material ska det under byggnadsstadiet utarbetas en förteckning över farliga material. Förteckningen ska hållas uppdaterad under fartygets livscykel. Syftet med förteckningen är att man vid planering och genomförande av nedmontering av fartyget ska veta var de farliga materialen finns och deras mängder.

I medlemsländerna ska myndigheter inom olika förvaltningsområden och erkända privata aktörer ansvara för genomförandet och tillsynen över efterlevnaden av fartygsåtervinningsförordningen. Dessa är enligt fartygsåtervinningsförordningen en ”ansvarig myndighet” som har utsetts av en medlemsstat att ansvara för uppgifter relaterade till fartyg som för den statens flagg. Den myndighet som svarar för sjöfartsfrågor är i allmänhet ”ansvarig myndighet” i medlemsländerna. ”Behörig myndighet” är enligt fartygsåtervinningsförordningen en myndighet som en medlemsstat eller ett tredjeland har utsett att ansvara för fartygsåtervinningsanläggningar, inom ett definierat geografiskt område eller ett kunskapsområde. En miljömyndighet, antingen en riksomfattande eller en regional myndighet, är i allmänhet ”behörig myndighet” i medlemsländerna. I Finland ansvarar arbetarskyddsmyndigheten för tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna om arbetarskydd. Enligt direktiv 2009/16/EG om hamnstatskontroll ska den behöriga myndigheten också kontrollera att fartyget har ett certifikat avseende förteckningen över farliga material, eller ett giltigt intyg om överensstämmelse enligt fartygsåtervinningsförordningen. I Finland ansvarar Trafiksäkerhetsverket för hamnstatskontrollen.

Tillämpning av fartygsåtervinningsförordningen

Fartygsåtervinningsförordningen blir tillämplig stegvis. Lagstiftningen i Finland, som i fråga om fartygsåtervinningsanläggningar (det vill säga anläggningar för nedmontering av fartyg) i huvudsak grundar sig på tidigare EU-lagstiftning, uppfyller till innehållet i sak de krav på miljön som ställs på dessa anläggningar och som genomförandet av den första fasen (den 31 december 2014) av fartygsåtervinningsförordningen förutsätter. Huvuddelen av fartygsåtervinningsförordningen träder i kraft senast den 31 december 2018, men den kan träda i kraft tidigare beroende på när tillräckligt med godkänd återvinningskapacitet för fartyg står till förfogande. Vissa krav som gäller existerande fartyg träder i kraft den 31 december 2020.

Än så länge har endast artiklarna 13, 14 och 26 i fartygsåtervinningsförordningen genomförts i Finland. Bestämmelserna har satts i kraft genom lag 327/2016 om ändring av lagen om miljöskyddslagen och genom lag 328/2016 om ändring av 89 och 108 § i avfallslagen.

Avfallstransportförordningen

Baselkonventionen genomförs genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 om transport av avfall. Avfallstransportförordningen innehåller dock vissa olikheter i jämförelse med Baselkonventionen. Exempelvis får inte farligt avfall exporteras från EU-medlemsländer till länder utanför EU eller till länder utanför Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD). Bland annat fartyg har således inte fått transporteras för nedmontering till Sydostasien eftersom fartygen vanligen inrymmer farliga ämnen. Baselkonventionen gäller i synnerhet transport av farligt avfall från ett land till ett annat, antingen direkt eller via ett annat land. Dessutom innehåller konventionen vissa bestämmelser som gäller minskning av avfall och behandling av avfall.

I likhet med Baselkonventionen baserar sig avfallstransportförordningen på att avfallsexportören ska anmäla transporten till de behöriga exportmyndigheterna,

transitmyndigheterna och importmyndigheterna, som beviljar eller vägrar transporttillstånd på de grunder som nämns i avfallstransportförordningen. Orsaken till vägran är oftast att transporten eller destinationen inte uppfyller miljökraven.

Baselkonventionen gäller alla fartyg som transporteras för nedmontering till ett annat land, men efter ikraftträdandet av EU:s fartygsåtervinningsförordning kommer EU:s avfallstransportförordning att tillämpas i EU-länderna på de fartyg för vilka fartygsåtervinningsförordningen inte gäller.

2.3 Baselkonventionen och Hongkongkonventionen

Baselkonventionen

Baselkonventionen om kontroll av gränsöverskridande transporter och omhändertagande av riskavfall ingicks 1989 och trädde i kraft internationellt 1992 (FördrS 42/1992). Konventionen har ratificerats av 184 stater.

Baselkonventionen gäller i princip alla transporter av farligt avfall över riksgrensarna, även fartyg. Baselkonventionen tillämpas på transport av sådana fartyg för nedmontering som inte omfattas av tillämpningsområdet för Hongkongkonventionen. Kärnan i Baselkonventionen utgörs av dess anmälnings- och godkännandeförfarande. Inom systemet lämnar avfallsexportören en anmälan till den behöriga myndigheten i det land där avfallstransporten börjar samt till mottagarmyndigheten och transitmyndigheten. Transporttillstånd kan vägras bland annat med motiveringen att transporten eller behandlingen inte uppfyller miljökraven.

Hongkongkonventionen

Den internationella Hongkongkonventionen från 2009 om säker och miljöriktig fartygsåtervinning har förhandlats fram inom Internationella sjöfartsorganisationen (IMO). Konventionsparterna förbinder sig att sätta konventionens bestämmelser i kraft för att förhindra, reducera, minimera, och så långt det är praktiskt möjligt, eliminera olyckor, skador och andra negativa effekter på människors hälsa och miljön som orsakas av fartygsåtervinning, samt att förstärka fartygssäkerheten, skyddet för människors hälsa och miljön under fartygets drifttid. Hongkongkonventionen gäller byggande, drift och nedmontering av fartyg med bruttodräktighet på minst 500, dock inte krigsfartyg eller andra fartyg som ägs eller drivs av en stat och som enbart används i statlig, icke-kommersiell tjänst. I Europeiska unionen genomförs Hongkongkonventionen i huvudsak genom fartygsåtervinningsförordningen. Fartygsåtervinningsförordningen avviker dock i vissa avseenden från Hongkongkonventionen.

Ett fartygs flaggstat ska säkerställa att fartyget transporteras för nedmontering till en lämplig återvinningsanläggning och att det lämnas tillräcklig information om de farliga material som finns ombord på fartyget och var de finns. Det är naturligtvis återvinningsstatens sak att se till att återvinningsanläggningen är förenlig med konventionen och att det säkerställs att material och avfall från nedmonteringen transporteras till en lämplig plats. Under ett fartygs drifttid ska hamnstaten inspektera att det ombord på fartyget finns en uppdaterad förteckning över farliga material.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

Genom denna proposition utfärdas nationella bestämmelser som kompletterar fartygsåtervinningsförordningen. Fartygsåtervinningsförordningen kan tillämpas direkt i Finland, men för genomförandet krävs det kompletterande bestämmelser på samma sätt som i

fråga om andra EU-förordningar, exempelvis bestämmelser om utnämning av behöriga myndigheter, utfärdande av vissa procedurbestämmelser och straffbestämmelser.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

I denna proposition föreslås sådana ändringar i lagstiftningen som genomförandet av fartygsåtervinningsförordningen förutsätter i fråga om behöriga myndigheter, bemyndiganden att meddela föreskrifter och straffpåföljder. Propositionen har således inga ekonomiska konsekvenser för rederierna. Kostnader för rederierna för bland annat utarbetande och översyn av förteckningen över farliga material följer direkt av fartygsåtervinningsförordningen.

Återvinningsanläggningar

De ekonomiska konsekvenserna för den återvinningsanläggning som eventuellt anläggs i Finland följer av fartygsåtervinningsförordningen, och propositionen medför inte några merkostnader för återvinningsanläggningarna. I jämförelse med nuläget förutsätter fartygsåtervinningsförordningen vissa administrativa tilläggsåtgärder av arbetsgivaren, såsom utarbetande av en krisberedskaps- och krishanteringsplan samt rapportering om incidenter, olyckor, arbetssjukdomar och kroniska besvär visavi arbetstagarna. Finlands arbetarskyddslagstiftning uppfyller i sak arbetarskyddskraven i fartygsåtervinningsförordningen.

4.2 Miljö-, hälso- och arbetarskyddskonsekvenser

Propositionen har inte några direkta miljö-, hälso- eller arbetarskyddskonsekvenser, eftersom konsekvenserna följer av fartygsåtervinningsförordningen, och propositionen innehåller inte några ytterligare krav i förhållande till förordningen. Finlands lagstiftning uppfyller fartygsåtervinningsförordningens krav på miljö- och hälsoskyddet samt arbetarskyddet, och förordningen medför inte några merkostnader i fråga om dessa.

4.3 Konsekvenser för myndigheterna

Finland har ännu inte någon sådan verksam återvinningsanläggning som skulle kunna nedmontera fartyg som omfattas av Hongkongkonventionens tillämpningsområde. Som bäst utreds dock om verksamheten skulle kunna vara lönsam. Om en återvinningsanläggning anläggs medför det i viss mån extra arbete för miljö-, hälsoskydds- och arbetarskyddsmyndigheterna, varav en del hänför sig till tillståndsprocessen och en del till återvinningsanläggningens verksamhet. Ökningen av arbetsmängden är dock liten, i synnerhet om verksamheten kopplas till en anläggning som redan är verksam med ett miljötillstånd.

Det är meningen att Trafiksäkerhetsverket ska bemyndiga erkända klassificeringssällskap att till stora delar utföra de uppgifter som i fartygsåtervinningsförordningen anges för den ansvariga myndigheten eller för den erkända organisation som den auktoriserat, såsom besiktningar av fartyg och verifiering av förteckningen över farliga ämnen samt utfärdande av intyg på basis av besiktningar. Genomförandet av fartygsåtervinningsförordningen medför således inte några betydande ytterligare skyldigheter för Trafiksäkerhetsverket, eftersom de fartyg som omfattas av tillämpningsområdet för fartygsåtervinningsförordningen redan för närvarande på några undantag när klassificeras av erkända organisationer. Det finns fem till tio oklassificerade fartyg i internationell fart som för finsk flagg, det vill säga fartyg som inte har besiktigats eller certifierats av Trafiksäkerhetsverket. Trafiksäkerhetsverket klarar med sin nuvarande personal av att fullgöra de skyldigheter som följer av fartygsåtervinningsförordningen.

Den föreslagna lagen har inte några betydande konsekvenser för myndigheternas verksamhet.

Arbetskyddsmyndigheterna har tillsyn över att bestämmelserna om arbetarskydd följs. Vid tillsynen iakttas enligt förslaget lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006).

4.4 Övriga konsekvenser

Förslaget har inte några andra betydande konsekvenser (hushållen, kommunernas ekonomi, samhällsekonomin, den offentliga ekonomin, medborgarnas ställning, jämlikhet, sysselsättningen, regional utveckling).

5 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid miljöministeriet i samarbete med kommunikationsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet samt Trafiksäkerhetsverket och Finlands miljöcentral. Ett propositionsutkast sändes på remiss till kommunikationsministeriet, justitieministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Trafiksäkerhetsverket, Finlands miljöcentral, Regionförvaltningsverket i Södra Finland/ansvarsområdet för miljötillstånden, Regionförvaltningsverket i Södra Finland/ansvarsområdet för arbetarskyddet, Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland/ansvarsområdet för arbetarskyddet, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland, Meriteollisuus ry, Metallarbetarförbundet rf, Suomen Konepäällystöliitto – Finlands Maskinbefälsförbund ry, Finlands Skeppsmäklareförbund rf, Suomen Laivanpäällystöliitto – Finlands Skeppsbefälsförbund ry, Suomen Matkustajalaivayhdistys – Passagerarfartygsföreningen i Finland ry, Finlands Sjömans-Union FSU rf, Befälsförbundet rf och Rederierna i Finland rf. Det inkom fem remissyttranden. Straffbestämmelserna omarbetades utifrån justitieministeriets remissyttrande. I övrigt gav remissyttrandena inte anledning att omarbeta propositionen.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Avfallslagen

12 kap. Internationella avfallstransporter

Det föreslås att rubriken för 12 kap. ändras så att den kompletteras med orden ”och transport av fartyg för nedmontering”. Den ursprungliga rubriken ”Internationella avfallstransporter” beskriver nämligen inte situationer där avsikten är att ett fartyg ska transporteras för att *tas isär men ännu inte har blivit avfall.

108 §. *Internationell avfallstransport och transport av fartyg för nedmontering.* I 2 mom. stryks enligt förslaget den mening enligt vilken Finlands miljöcentral beviljar tillstånd som avses i artikel 26 i fartygsåtervinningsförordningen, eftersom en sådan auktorisering behövs endast under förordningens övergångsperiod, som avslutas när huvuddelen av förordningen träder i kraft.

108 a §. *Myndigheternas uppgifter vid genomförande av fartygsåtervinningsförordningen.* I den nya paragrafen föreslås en samling bestämmelser om sådant som fartygsåtervinningsförordningen förutsätter att medlemsländerna antingen fastställer bestämmelser om eller beviljar auktorisering för.

Behörig myndighet i ärenden som gäller fartygsnedmontering är enligt det föreslagna 1 mom. det regionförvaltningsverk som beviljat fartygsåtervinningsanläggningen auktorisering enligt artikel 14 i fartygsåtervinningsförordningen. Den behöriga myndigheten ska bland annat godkänna ett specifikt fartygs återvinningsplan, det vill säga planen för hur fartyget i praktiken avses bli nedmonterat. Myndigheten ska också ta emot det återvinningsintyg som flaggstatens ansvariga myndighet skickar för ett fartyg som ska nedmonteras, liksom även annan eventuell information om fartyget.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska regionförvaltningsverket fatta ett skriftligt beslut om fartygets återvinningsplan enligt artikel 7.3 första stycket i fartygsåtervinningsförordningen. Fartygsåtervinningsförordningen tillåter även tyst godkännande, men ett skriftligt beslut möjliggör ett smidigare beslutsfattande, eftersom besked om godkännande i annat fall enligt fartygsåtervinningsförordningen låter vänta på sig i 30 dygn.

Enligt artikel 22 i fartygsåtervinningsförordningen ska medlemsstaterna samarbeta för att förebygga kringgående och överträdelse av förordningen samt utnämna de personer som har ansvar för samarbetet och lämna denna information till kommissionen. Enligt det föreslagna 3 mom. ska Finlands miljöcentral och Trafiksäkerhetsverket samarbeta för att förebygga kringgående och överträdelse av fartygsåtervinningsförordningen.

Enligt det föreslagna 4 mom. ska Finlands miljöcentral generellt följa genomförandet av fartygsåtervinningsförordningen i Finland och vid behov fungera som expertmyndighet när det är meningen att ett fartyg ska transporteras för nedmontering till en i artikel 15 i fartygsåtervinningsförordningen avsedd fartygsåtervinningsanläggning i ett tredjeland. Syftet med bestämmelsen är att det ska finnas en myndighet som har en samlad syn på genomförandet av fartygsåtervinningsförordningen i Finland, eftersom flera myndigheter från olika förvaltningsområden medverkar i genomförandet. Finlands miljöcentral ska också fungera som expertmyndighet när uttjänta fartyg transporteras för nedmontering. I egenskap av behörig myndighet enligt avfallstransportförordningen vid andra avfallstransporter har Finlands miljöcentral den erfarenhet som behövs för detta.

15 kap. Särskilda bestämmelser

147 §. Straffbestämmelser. Till paragrafen fogas enligt förslaget på det sätt som artikel 22 i fartygsåtervinningsförordningen förutsätter en punkt om påföljder (sanktioner) vid överträdelse av bestämmelserna i fartygsåtervinningsförordningen. Det föreslås vara straffbart att försumma skyldigheten att före nedmonteringen av ett fartyg utarbeta en sådan återvinningsplan för fartyget som avses i artikel 7 i fartygsåtervinningsförordningen. Planen hjälper till att få en uppfattning om de risker för miljön och hälsan som nedmonteringen av fartyget medför samt att förbereda sig på hur farligt material som uppkommer vid nedmonteringen ska behandlas. Den driftsansvarige på fartygsåtervinningsanläggningen ansvarar för att fartygets återvinningsplan tas fram på basis av den information som fartygsägaren har lämnat.

Lagen föreslås delvis träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits, delvis vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

1.2 Miljöskyddslagen

221 a §. Särskilda bestämmelser om nedmontering av fartyg. För auktorisering enligt artikel 14 i fartygsåtervinningsförordningen krävs det enligt det föreslagna 2 mom. utöver vad som föreskrivs i miljöskyddslagen att arbetarskyddsmyndigheten i sitt utlåtande anser att fartygsåtervinningsanläggningen uppfyller arbetarskyddskraven för fartygsåtervinningsanläggningar, och förordar auktoriseringen. I fråga om fartygsåtervinningsanläggningen ska arbetarskyddsmyndigheten utöva tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna om arbetarskydd på det sätt som föreskrivs i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006). Auktorisering enligt fartygsåtervinningsförordningen ska återkallas när arbetarskyddsmyndigheten anser att arbetarskyddskraven i fartygsåtervinningsförordningen inte längre uppfylls.

Arrangemanget följer principen om samservice, varvid auktorisering för en fartygsåtervinningsanläggning beviljas och återkallas av en enda myndighet även om behörigheten i sak tillkommer olika myndigheter. För att auktorisering enligt artikel 14 i fartygsåtervinningsförordningen ska beviljas och återkallas utifrån arbetarskyddskriterier krävs det således en framställning av arbetarskyddsmyndigheten. Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits.

1.3 Miljöskyddslagen för sjöfarten

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Syfte. Ett nytt 3 mom. som gäller återvinning av fartyg föreslås bli fogat till paragrafen. Enligt momentet innehåller miljöskyddslagen för sjöfarten i fråga om fartyg bestämmelser om det nationella genomförandet av fartygsåtervinningsförordningen. Bestämmelserna om genomförandet tas in i ett nytt 8 a kap. som gäller återvinning av fartyg.

Enligt gällande lydelse i 1 § 2 mom. innehåller miljöskyddslagen för sjöfarten dels bestämmelser om det nationella verkställandet av de bestämmelser om förhindrande av miljöförstöring orsakad av normal drift av fartyg som följer av de internationella förpliktelser som är bindande för Finland och Europeiska gemenskapens rättsakter, dels andra bestämmelser om förhindrande av miljöförstöring som normal drift av fartyg ger upphov till. I momentet hänvisas det generellt till Europeiska gemenskapens rättsakter utan att de specificeras närmare. I den normala driften av fartyg ingår också de certifikat och andra handlingar som krävs för fartyg under deras livscykel och som syftar till att förhindra de faror

och skador som nedmontering av fartyg och återvinning av fartyg medför för hälsan och miljön. Till denna del kan lagens syfte redan anses täcka även återvinning av fartyg. Egentlig nedmontering av fartyg och återvinning av fartyg kan dock inte betraktas som normal drift av fartyg, och därför bör ett nytt 3 mom. som gäller genomförande av fartygsåtervinningsförordningen fogas till paragrafen.

2 §. Definitioner. Det föreslås att en ny 5 a-punkt fogas till definitionerna i paragrafen. Med fartygsåtervinningsförordningen avses enligt den nya punkten Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1257/2013 om återvinning av fartyg och om ändring av förordning (EG) nr 1013/2006 och direktiv 209/16/EG.

8 a kap. Återvinning av fartyg

1 §. Utnämning av ansvarig myndighet. Med ansvarig myndighet avses enligt artikel 3.1.9 i fartygsåtervinningsförordningen en statlig myndighet som har utsetts av en medlemsstat att ansvara för uppgifter relaterade till fartyg som för den statens flagg eller verkar med den statens godkännande. Enligt artikel 18 ska medlemsstaterna utnämna ansvariga myndigheter och underrätta kommissionen om utnämningarna. I den föreslagna paragrafen föreskrivs det att i Finland är Trafiksäkerhetsverket den ansvariga myndighet som avses i fartygsåtervinningsförordningen.

I fartygsåtervinningsförordningen tilldelas den ansvariga myndigheten flera olika uppgifter relaterade till fartyg som för den aktuella statens flagg. Den första uppgiften följer av artikel 5.3 d, enligt vilken fartygets förteckning över farliga material verifieras av antingen den ansvariga myndigheten eller en erkänd organisation som administrationen auktoriserat. Enligt artikel 8 ska besiktningar av fartyg enligt fartygsåtervinningsförordningen utföras av den ansvariga myndighetens tjänstemän. Den ansvariga myndigheten kan också auktorisera en erkänd organisations tjänstemän att utföra besiktningar av fartyg. Om den ansvariga myndigheten använder erkända organisationer för att genomföra besiktning, ska dessa enligt artikel 8 åtminstone delegeras rätten att kräva att de fartyg de besiktigar följer fartygsåtervinningsförordningen, och genomföra besiktning, om detta begärs av lämpliga myndigheter i en medlemsstat. I 36, 39 och 57 § i lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg föreskrivs det om rätten för ett erkänt klassificeringssällskap att enligt ett avtal om besiktningsbemyndigande som ingåtts med Trafiksäkerhetsverket utföra besiktningar och utfärda certifikat på administrationens vägnar. Trafiksäkerhetsverket beslutar om i vilken omfattning och enligt vilken tidsplan den delegerar erkända klassificeringssällskap uppgiften att utföra besiktningar och utfärda certifikat.

Den ansvariga myndigheten eller en erkänd organisation som den ansvariga myndigheten auktoriserat ska enligt artikel 9 också utfärda vissa fartygsrelaterade intyg enligt fartygsåtervinningsförordningen. Den ansvariga myndigheten eller en erkänd organisation som den ansvariga myndigheten auktoriserat ska utfärda ett inventeringsintyg eller ett återvinningsintyg när en sådan besiktning som förutsätts i artikeln har genomförts utan anmärkningar. Kommissionen ska anta genomförandeakter i syfte att fastställa formatet för inventeringsintyget och återvinningsintyget för att säkerställa att de står i överensstämmelse med bilaga 3 och 4 till Hongkongkonventionen. Dessa genomförandeakter antogs i juni 2016 i enlighet med granskningsförfarandet i artikel 25 i förordningen.

I egenskap av ansvarig myndighet enligt fartygsåtervinningsförordningen kommer Trafiksäkerhetsverket också att vara den myndighet till vilken den driftsansvarige på fartygsåtervinningsanläggningen ska skicka sådana olika handlingar, meddelanden och intyg enligt artikel 13.2 i förordningen som hänför sig till olika faser vid återvinning av fartyg. Sådana är exempelvis fartygets återvinningsplan som godkänts av behörig myndighet,

meddelande om att fartygsåtervinningsanläggningen i alla hänseenden är redo att inleda återvinningen av fartyget samt intyg om slutförd återvinning av fartyget.

Enligt artikel 17.1 i fartygsåtervinningsförordningen ska fartygets återvinningsplan upprättas på ett språk som den stat som auktoriserat fartygsåtervinningsanläggningen godkänner. Om språket inte är engelska, franska eller spanska ska fartygets återvinningsplan översättas till ett av de språken, om inte den ansvariga myndigheten anser en översättning obehövlig. Trafiksäkerhetsverket är därmed också den myndighet som beslutar om en översättning av återvinningsplanen till ett av dessa språk är obehövlig.

2 §. *Lämnande av information.* Enligt artikel 21 i fartygsåtervinningsförordningen ska varje medlemsstat till kommissionen överlämna en rapport som innehåller följande:

- a) En förteckning över fartyg som för medlemsstatens flagg och för vilka ett återvinningsintyg har utfärdats samt uppgift om fartygsåtervinningsföretagets namn och var fartygsåtervinningsanläggningen är belägen enligt återvinningsintyget.
- b) En förteckning över fartyg som för medlemsstatens flagg och för vilka intyg om slutförd återvinning har mottagits.
- c) Information om olaglig fartygsåtervinning, sanktioner och uppföljningsåtgärder som medlemsstaten har vidtagit.

I det föreslagna 1 mom. föreskrivs att Trafiksäkerhetsverket ansvarar för att den information som fartygsåtervinningsförordningen förutsätter ges in till Europeiska kommissionen. Här avses de uppgifter som nämns i artikel 21 i fartygsåtervinningsförordningen. Trafiksäkerhetsverket är den myndighet som i Finland ska utfärda återvinningsintyg och till vilken den driftsansvarige på fartygsåtervinningsanläggningen i enlighet med artikel 13.2 c i fartygsåtervinningsförordningen ska skicka ett intyg om slutförd återvinning. Det faller sig således naturligt att Trafiksäkerhetsverket är den som ska ge in informationen till kommissionen.

Enligt artikel 7.4 i fartygsåtervinningsförordningen får medlemsstaterna anmoda den ansvariga myndigheten att till den behöriga myndigheten i den stat där fartygsåtervinningsanläggningen är belägen skicka de uppgifter som nämns i artikeln. Dessa är bland annat fartygsägarens anmälan enligt artikel 6.1 b om avsikten att återvinna fartyget, den förteckning över farliga material som ingår i anmälan samt den information om fartyget och fartygsägaren som ingår i anmälan, exempelvis identifieringsuppgifter. I det föreslagna 2 mom. åläggs Trafiksäkerhetsverket att till den behöriga myndigheten i den stat där fartygsåtervinningsanläggningen är belägen på den myndighetens begäran skicka information enligt artikel 7.4. Trafiksäkerhetsverket behöver således inte automatiskt ge in denna information till den behöriga myndigheten i den stat där fartygsåtervinningsanläggningen är belägen, utan Trafiksäkerhetsverket ska lämna informationen endast om uppgifterna uttryckligen begärs.

3 §. *Närmare bestämmelser.* När ett fartyg förbereds för återvinning ska fartygsägaren enligt artikel 6.1 b i fartygsåtervinningsförordningen skriftligen till den berörda ansvariga myndigheten, inom en tidsfrist som fastställs av den ansvariga myndigheten, anmäla sin avsikt att återvinna fartyget på en eller flera specifika fartygsåtervinningsanläggningar. Anmälan ska omfatta åtminstone förteckningen över farliga material, och all relevant information om fartyget som fartygsägaren enligt led a ska ge in till den driftsansvarige på fartygsåtervinningsanläggningen. I den föreslagna paragrafen bemyndigas Trafiksäkerhetsverket att meddela närmare föreskrifter om inom vilken tidsfrist fartygsägarna

ska lämna Trafiksäkerhetsverket en anmälan om sin avsikt att återvinna fartyget på en eller flera specifika fartygsåtervinningsanläggningar.

13 kap. Särskilda bestämmelser

3 §. Straffbestämmelser. Till 2 mom. fogas enligt förslaget nya 10 b- och 10 c-punkter enligt vilka den som på något annat sätt än det som avses i 1 mom. uppsåtligen eller av oaktsamhet handlar i strid med förbudet mot eller begränsningen av installation eller användning av farliga material ombord på fartyg enligt artiklarna 4 och 12.2 i fartygsåtervinningsförordningen eller skyldigheterna i anslutning till återvinning av fartyg eller förberedelse för återvinning av fartyg enligt artikel 6 i fartygsåtervinningsförordningen ska kunna dömas till böter för miljöskyddsförseelse i sjöfart. Skyldigheterna enligt artikel 6 gäller fartygsägare, som definieras i artikel 3.1.14. Förbudet eller begränsningen att installera farliga material ombord på fartyg eller använda farliga material ombord på fartyg gäller i sin tur exempelvis fartygsbyggare eller fartygsreparatörer, fartygsägare eller redare som använder ett fartyg för sjöfart och utför eller låter utföra reparationer ombord på fartyget.

Till paragrafen fogas enligt förslaget också ett nytt 5 mom., som innehåller en straffbestämmelse om försummelse av de skyldigheter enligt artiklarna 5 och 12 som gäller innehållet i samt översyn och uppdatering av förteckningen över farliga material och dess placering ombord på fartyget. För miljöskyddsförseelse i sjöfart döms enligt förslaget således även den fartygsägare som uppsåtligen eller av oaktsamhet försummar skyldigheten att ha en förteckning över farliga material enligt artiklarna 5 och 12 i fartygsåtervinningsförordningen.

Till straff för miljöskyddsförseelse i sjöfart döms inte om gärningen är ringa eller om strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag.

1.4 Lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg

2 §. Definitioner. Till paragrafen fogas enligt förslaget som en 13 a-punkt en ny definition enligt vilken med fartygsåtervinningsförordningen avses Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1257/2013 om återvinning av fartyg och om ändring av förordning (EG) nr 1013/2006 och direktiv 209/16/EG.

57 §. Besiktningshandlingar samt certifikat och säkerhetscertifikat. Artikel 9 i fartygsåtervinningsförordningen innehåller detaljerade bestämmelser om giltighet för intyg enligt förordningen och om förlängning av intygets giltighet. Enligt punkt 6 i artikeln ska den ansvariga myndigheten fastställa de särskilda omständigheter under vilka ett nytt inventeringsintygs giltighetstid inte räknas från den dag då det befintliga intyget upphörde att gälla. Det nya intyget ska då vara giltigt under en period om högst fem år från den dag då besiktningen för förnyande av intyg slutfördes. Enligt artikel 10.1 ska ett inventeringsintyg utfärdas för den period som den ansvariga myndigheten fastställer, dock för högst fem år. Det föreslås att ett omnämnande av fartygsåtervinningsförordningen fogas till 2 mom. Trafiksäkerhetsverket får då meddela närmare föreskrifter om inventeringsintygets giltighet enligt artikel 10.1 och om de särskilda omständigheter enligt artikel 9.6 under vilka ett inventeringsintygs giltighetstid inte behöver räknas från den dag då det befintliga intyget upphörde att gälla.

91 §. Fartygssäkerhetsförseelse. Utebliven besiktning av fartyg som för finsk flagg bestraffas med stöd av bestämmelserna i fartygssäkerhetslagen. I artikel 8 i fartygsåtervinningsförordningen anges de besiktningar som fartygen enligt förordningen ska vara föremål för, nämligen inledande besiktning, besiktning för förnyande av intyg, tilläggsbesiktning och slutlig besiktning. Till paragrafen fogas enligt förslaget ett nytt 2 mom. där det föreskrivs om straffpåföljd för försummelse av besiktningsskyldigheten enligt artikel 8

i fartygsåtervinningsförordningen. För fartygssäkerhetsförseelse döms således enligt förslaget även den fartygsägare som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet försummar den besiktningskyldighet som gäller enligt artikel 8.3–8.7 i fartygsåtervinningsförordningen. Fartygsägare definieras i artikel 3.1.14 i fartygsåtervinningsförordningen. Med fartygsägare avses enligt led 14 den fysiska eller juridiska person som är registrerad som ägare av fartyget, även sådana som äger fartyget under en begränsad tid i väntan på försäljning eller överlämnande till en fartygsåtervinningsanläggning, eller, om det inte finns någon registrering, den fysiska eller juridiska person som äger fartyget eller någon annan fysisk eller juridisk person som har övertagit fartygets drift, såsom managementbolag eller bareboatbefraktaren samt den juridiska person som driver ett fartyg ägt av ett land.

1.5 Strafflagen

48 kap. Om miljöbrott

1 §. Miljöförstöring. Till 48 kap. 1 § i strafflagen fogas enligt förslaget en bestämmelse om sanktioner enligt vad som förutsätts i artikel 22.1 i fartygsåtervinningsförordningen och som gäller situationer där gärningen är ägnad att förorena miljön, orsaka andra motsvarande skadliga förändringar i miljön, skräpa ned miljön eller förorsaka fara för hälsan. En sådan påföljd som avses i bestämmelsen kan bli aktuell i synnerhet vid försummelse av att se till att den förteckning över farligt material som avses i artikel 5 i fartygsåtervinningsförordningen är uppdaterad när ett fartyg transporteras till en fartygsåtervinningsanläggning eller när ett sådant fartyg transporteras för nedmontering till någon annan fartygsåtervinningsanläggning än en sådan som nämns i den europeiska förteckningen enligt fartygsåtervinningsförordningen. Det föreslås att gärningen eller försummelsen ska villkoras av uppsåt eller grov oaktsamhet, och påföljden för miljöförstörelse föreslås vara böter eller fängelse i högst två år. I 48 kap. i strafflagen finns också bestämmelser om grov miljöförstöring och miljöförseelse.

Det föreslås att bestämmelser om andra sanktioner enligt artikel 22.1 i fartygsförordningen tas in i berörda speciallagar.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Det krävs inga närmare bestämmelser eller föreskrifter för verkställigheten av propositionen.

3 Ikraftträdande

En del av de föreslagna bestämmelserna föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att propositionen har godkänts, eftersom de bör tillämpas med tanke på *den fartygsåtervinningsförordning som redan nu tillämpas. Detsamma gäller bestämmelserna om utnämning av behöriga myndigheter.

En del av bestämmelserna föreslås träda i kraft vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet, och tidpunkten beror i praktiken av när bestämmelserna i fartygsåtervinningsförordningen ska börja tillämpas. Enligt artikel 32.1 a ska förordningen tillämpas sex månader efter den dag då den sammanlagda maximala årliga fartygsåtervinningen för de fartygsåtervinningsanläggningar som finns upptagna på den europeiska förteckningen utgör minst 2,5 miljoner ton lätt displacement (ldt), dock senast den 31 december 2018.

Finlands miljöcentral ska bevilja i artikel 26 i fartygsåtervinningsförordningen avsedd auktorisering för transport av fartyg för nedmontering till dess att huvuddelen av fartygsåtervinningsförordningen ska börja tillämpas.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Regeringens proposition fullgör i enlighet med 20 § 2 mom. grundlagen (731/1999) det allmännas skyldighet att verka för att alla tillförsäkras en sund miljö. Propositionen är också i övrigt förenlig med grundlagen, och de lagar som ingår kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av avfallslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i avfallslagen (646/2011) rubriken för 12 kap. samt 108 och 147 §, av dem 108 §
sådan den lyder i lag 328/2016 och 147 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1104/2011,
410/2014 och 996/2016, samt
fogas till lagen en ny 108 a § som följer:

12 kap.

Internationella avfallstransporter och transport av fartyg för nedmontering

108 §

Internationell avfallstransport och transport av fartyg för nedmontering

I fråga om internationella avfallstransporter och godkännande av sådana ska det som
föreskrivs i avfallstransportförordningen samt i denna lag och med stöd av den iakttas.

Bestämmelser om transport av fartyg för nedmontering finns i Europaparlamentets och
rådets förordning (EU) nr 1257/2013 om återvinning av fartyg och om ändring av förordning
(EG) nr 1013/2006 och direktiv 2009/16/EG, nedan *fartygsåtervinningsförordningen*.

108 a §

Myndigheternas uppgifter vid genomförande av fartygsåtervinningsförordningen

Det regionförvaltningsverk som beviljar auktorisering för nedmontering av fartyg enligt
artikel 14 i fartygsåtervinningsförordningen är den behöriga myndighet som avses i artikel
3.1.11 i den förordningen.

Regionförvaltningsverket fattar ett skriftligt beslut i ett ärende som gäller fartygets
återvinningsplan enligt artikel 7.3 första stycket i fartygsåtervinningsförordningen.

Finlands miljöcentral och Trafiksäkerhetsverket samarbetar för att förebygga sådant
kringgående och sådan överträdelse av fartygsåtervinningsförordningen som avses i artikel 22
i den förordningen.

Finlands miljöcentral följer genomförandet av fartygsåtervinningsförordningen i Finland och
fungerar vid behov som expertmyndighet när det är meningen att ett fartyg ska transporteras
för nedmontering till en i artikel 15 i fartygsåtervinningsförordningen avsedd
fartygsåtervinningsanläggning i ett tredjeland.

147 §

Straffbestämmelser

Bestämmelser om straff för miljöförstöring finns i 48 kap. 1–4 § i strafflagen (39/1889).

Den som på något annat sätt än vad som avses i 1 mom. uppsåtligen eller av grov
oaktsamhet

RP 69/2017 rd

- 1) bryter mot förbudet enligt 13 § 1 mom. att överge avfall eller behandla det på ett okontrollerat sätt,
- 2) bryter mot förbudet enligt 17 § 1 mom. att blanda upp farligt avfall,
- 3) bryter mot förbudet enligt 18 § att förbränna avfall på Finlands vattenområde och i Finlands ekonomiska zon,
- 4) försummar sin skyldighet enligt 28 § att ordna avfallshantering,
- 5) överlämnar avfall till någon annan än en mottagare som avses i 29 §,
- 6) försummar sin skyldighet enligt 31 §,
- 7) försummar sin skyldighet enligt 35 § 3 mom. att föra avfallet till en mottagnings- eller behandlingsplats som kommunen har anvisat,
- 8) försummar sin skyldighet enligt 40 § att ordna en mottagningsplats,
- 9) försummar sin skyldighet enligt 41 § 1 mom. att överlämna avfall till fastighetsvis avfallstransport,
- 10) försummar sin skyldighet enligt 46 § att ordna avfallshantering,
- 11) försummar den i 49 § avsedda mottagningsskyldigheten för producenter,
- 12) försummar sin skyldighet enligt 50 § att ordna en mottagningsplats,
- 13) försummar den i 56 § avsedda mottagningskyldigheten för distributörer,
- 14) bryter mot det i 72 § avsedda nedskräpningsförbudet,
- 15) försummar sin i 76 § avsedda insamlingsskyldighet,
- 16) bryter mot ett förbud, en föreskrift eller ett villkor eller åsidosätter ett åläggande eller ett beslut som meddelats med stöd av 91 §, 96 § 2 mom., 103 § 2 mom., 125 §, 126 § 1 mom., 127 eller 128 §,
- 17) bryter mot bestämmelserna i en förordning som utfärdats med stöd av 8 § 3 mom., 10 eller 14 §, 15 § 2 mom., 16 § 3 mom. eller 49 § 1 mom.,
- 18) i strid med denna lag, en bestämmelse som utfärdats med stöd av den, ett beslut i ett enskilt fall eller avfallstransportförordningen importerar eller exporterar avfall eller transiterar avfall genom finskt territorium, bortsett från försummelser som avses i 131 § 2 mom. 8 och 9 punkten,
- 19) bryter mot det i artikel 1 i förordningen om exportförbud för kvicksilver föreskrivna exportförbudet för kvicksilver som är att betrakta som avfall eller mot skyldigheten att förvara eller bortskaffa avfall enligt artikel 2 eller 3.1 i den förordningen, eller som försummar skyldigheten enligt artikel 5 i den förordningen att lämna uppgifter om avfall, eller
- 20) bryter mot den i artikel 7 i fartygsåtervinningsförordningen föreskrivna skyldigheten att utarbeta en återvinningsplan för fartyget,
ska, om strängare straff för gärningen inte föreskrivs på något annat ställe i lag, för *brott mot avfallslagen* dömas till böter.
Bestämmelser om ordningsbot som enda straff för ringa brott mot nedskräpningsförbudet enligt 72 § finns i lagen om ordningsbotsförseelse (986/2016).

Denna lag träder i kraft den 20 . Finlands miljöcentral ska dock bevilja auktorisering enligt artikel 26 i fartygsåtervinningsförordningen tills något annat föreskrivs genom förordning av statsrådet.

2.

Lag

om ändring av 221 a § i miljöskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 221 a § i miljöskyddslagen (527/2014), sådan paragrafen lyder i lag 327/2016, ett nytt 2 mom. som följer:

221 a §

Särskilda bestämmelser om nedmontering av fartyg

För auktorisering enligt artikel 14 i den förordning som avses i 1 mom. krävs det utöver vad som föreskrivs i denna lag att arbetarskyddsmyndigheten i sitt utlåtande anser att fartygsåtervinningsanläggningen uppfyller arbetarskyddskraven i den förordningen, och förordar auktoriseringen. Auktoriseringen ska återkallas när arbetarskyddsmyndigheten anser att arbetarskyddskraven i den förordningen inte längre uppfylls. Arbetarskyddsmyndigheten utöva tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna om arbetarskydd vid fartygsåtervinningsanläggningen på det sätt som föreskrivs i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006).

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av miljöskyddslagen för sjöfarten

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 1 kap. 1 § i miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009) ett nytt 3 mom., till 1 kap. 2 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 998/2014 och 473/2016, en ny 5 a-punkt, till lagen ett nytt 8 a kap. samt till 13 kap. 3 § 2 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 473/2016, nya 10 b- och 10 c-punkter och till 13 kap. 3 § ett nytt 5 mom. som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Syfte

När det gäller fartyg innehåller lagen bestämmelser om det nationella genomförandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1257/2013 om återvinning av fartyg och om ändring av förordning (EG) nr 1013/2006 och direktiv 2009/16/EG.

RP 69/2017 rd

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

5 a) *fartygsåtervinningsförordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1257/2013 om återvinning av fartyg och om ändring av förordning (EG) nr 1013/2006 och direktiv 2009/16/EG,

8 a kap.

Återvinning av fartyg

1 §

Utnämning av ansvarig myndighet

I Finland är Trafiksäkerhetsverket den ansvariga myndighet som avses i artikel 3.1.9 i fartygsåtervinningsförordningen.

2 §

Lämnande av information

Trafiksäkerhetsverket ansvarar för att den information som fartygsåtervinningsförordningen förutsätter ges in till Europeiska kommissionen.

Trafiksäkerhetsverket ska på begäran av den behöriga myndigheten i den stat där fartygsåtervinningsanläggningen är belägen sända myndigheten information som avses i artikel 7.4 i fartygsåtervinningsförordningen.

3 §

Närmare bestämmelser

Trafiksäkerhetsverket meddelar föreskrifter om inom vilken tidsfrist fartygsägaren ska lämna Trafiksäkerhetsverket en i artikel 6.1 b i fartygsåtervinningsförordningen avsedd anmälan om sin avsikt att återvinna fartyget på en eller flera specifika fartygsåtervinningsanläggningar.

13 kap.

Särskilda bestämmelser

3 §

Straffbestämmelser

Den som på något annat sätt än det som avses i 1 mom. uppsåtligt eller av oaktsamhet handlar i strid med

10 b) förbudet mot eller begränsningen av installation eller användning av farliga material ombord på fartyg enligt artiklarna 4 och 12.2 i fartygsåtervinningsförordningen,

10 c) skyldigheterna i anslutning till återvinning av fartyg eller förberedelse för återvinning av fartyg enligt artikel 6 i fartygsåtervinningsförordningen,

ska, om inte gärningen är ringa eller om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *miljöskyddsförseelse i sjöfart* dömas till böter.

För miljöskyddsförseelse i sjöfart döms även den fartygsägare som uppsåtligen eller av oaktsamhet försummar skyldigheten att ha en förteckning över farliga material enligt artiklarna 5 och 12 i fartygsåtervinningsförordningen.

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelserna i 13 kap. 2 mom. 10 b- och 10 c-punkten samt 5 mom. träder dock i kraft vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

4.

Lag

om ändring av lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg (1686/2009) 57 § 2 mom., sådant det lyder i lag 879/2014, och
fogas till 2 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 910/2011, 879/2014 och 474/2016, en ny 13 a-punkt och till 91 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 879/2014, ett nytt 2 mom. som följer:

2 §

Definitioner

I denna lag och i de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den avses med

13 a) *fartygsåtervinningsförordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1257/2013 om återvinning av fartyg och om ändring av förordning (EG) nr 1013/2006 och direktiv 2009/16/EG,

57 §

Besiktningshandlingar samt certifikat och säkerhetscertifikat

För genomförande av SOLAS-konventionen, lastlinjekonventionen, MARPOL 73/78-konventionen, non-SOLAS-direktivet, fiskefartygsdirektivet och fartygsåtervinningsförordningen samt övriga internationella förpliktelser meddelar Trafiksäkerhetsverket närmare föreskrifter om de besiktningshandlingar samt certifikat och

RP 69/2017 rd

säkerhetscertifikat som utfärdas på basis av besiktningarna samt om hur länge de är giltiga och hur deras giltighet kan förlängas.

91 §

Fartygssäkerhetsförseelse

För fartygssäkerhetsförseelse döms även den fartygsägare som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet försummar den besiktningsskyldighet som gäller enligt artikel 8.3–8.7 i fartygsåtervinningsförordningen.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 91 § 2 mom. träder dock i kraft vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

5.

Lag

om ändring av 48 kap. 1 § i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen (39/1889) 48 kap. 1 §, sådan den lyder i lag 1683/2015, som följer:

48 kap.

Om miljöbrott

1 §

Miljöförstöring

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1) i miljön för eller släpper ut eller lämnar ett föremål eller ämne, strålning eller något annat sådant i strid med lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av lag, eller i strid med föreskrifter eller i strid med beslut i enskilda fall, eller utan sådant tillstånd som lagen förutsätter, eller i strid med tillståndsvillkor,

2) framställer, överlåter, transporterar, använder, behandlar eller förvarar ett ämne, ett preparat, en blandning, en produkt eller ett föremål eller använder en anordning i strid med

- a) lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor,
- b) kemikalielagen,
- c) Reach-förordningen,

RP 69/2017 rd

- d) CLP-förordningen,
- e) biocidförordningen,
- f) växtskyddsmedelsförordningen,
- g) bestämmelser som har utfärdats med stöd av de författningar och rättsakter som nämns i underpunkterna a–f eller med stöd av miljöskyddslagen (527/2014),
- h) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1005/2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet,
- i) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 842/2006 om vissa fluorerade växthusgaser,
- j) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 om långlivade organiska föreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG,
- k) artikel 3, 4 eller 4a i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 648/2004 om tvätt- och rengöringsmedel,
- l) bestämmelser som nämns i 147 § 2 mom. i avfallslagen (646/2011), eller
- m) bestämmelser som har utfärdats eller beslut eller förbud som i enskilda fall har meddelats med stöd av avfallslagen,
- 3) försummar sin skyldighet enligt avfallslagen att ordna avfallshantering,
- 4) för in i landet eller ut ur landet eller genom finskt territorium transiterar avfall i strid med
 - a) avfallslagen, bestämmelser som har utfärdats eller beslut i enskilda fall som har meddelats med stöd av den, eller
 - b) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 om transport av avfall,
- 5) i landet för in eller ur landet för ut ett ämne, ett preparat eller en produkt i strid med
 - a) en förordning som utfärdats med stöd av miljöskyddslagen,
 - b) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1005/2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet,
- c) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 842/2006 om vissa fluorerade växthusgaser,
- d) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 649/2012 om export och import av farliga kemikalier,
- e) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 om långlivade organiska föreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG, eller
- f) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1102/2008 om exportförbud för metalliskt kvicksilver och vissa kvicksilverföreningar och kvicksilverblandningar och säker förvaring av metalliskt kvicksilver,
- 6) ur landet för ut genetiskt modifierade organismer eller livsmedel eller foder som innehåller sådana i strid med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1946/2003 om gränsöverskridande förflyttning av genetiskt modifierade organismer, eller
- 7) i strid med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1257/2013 om återvinning av fartyg och om ändring av förordning (EG) nr 1013/2006 och direktiv 2009/16/EG försummar att se till att den förteckning över farliga material som avses i artikel 5 i den förordningen är uppdaterad när ett fartyg transporteras till en fartygsåtervinningsanläggning, eller transporterar ett fartyg för nedmontering till någon annan fartygsåtervinningsanläggning än en sådan som nämns i den europeiska förteckningen enligt artikel 16 i den förordningen, så att gärningen är ägnad att förorena miljön, orsaka andra motsvarande skadliga förändringar i miljön, skräpa ned miljön eller försaka fara för hälsan, ska för *miljöförstöring* dömas till böter eller fängelse i högst två år.
Försök till ett uppsåtligt brott som avses i 1 mom. 4–6 punkten är straffbart.
För miljöförstöring döms också den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet på något annat sätt än det som avses i 1 mom. börjar göra ändringar i miljön i strid med
 - 1) markanvändnings- och bygglagen (132/1999),
 - 2) vattenlagen (587/2011),
 - 3) marktäktslagen (555/1981),
 - 4) avtappningsstadgan för Saimen och Vuoksen, eller

RP 69/2017 rd

5) bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats, beslut i enskilda fall som meddelats eller planer eller tillstånd som utfärdats med stöd av dessa,
så att gärningen är ägnad att medföra så allvarliga miljöförändringar att de kan jämföras med förorening av miljön.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Helsingfors den 1 juni 2017

Statsminister

Juha Sipilä

Bostads-, energi- och miljöminister Kimmo Tiilikainen

1.

Lag

om ändring av avfallslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i avfallslagen (646/2011) rubriken för 12 kap. samt 108 och 147 §, av dem 108 §
sådan den lyder i lag 328/2016 och 147 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1104/2011,
410/2014 och 996/2016, samt
fogas till lagen en ny 108 a § som följer:

Gällande lydelse

12 kap.

Internationella avfallstransporter

108 §

Internationell avfallstransport och godkännande av den

I fråga om internationella avfallstransporter och godkännande av sådana ska det som föreskrivs i avfallstransportförordningen samt i denna lag och med stöd av den iakttas.

När ett fartyg som omfattas av tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1257/2013 om återvinning av fartyg och om ändring av förordning (EG) nr 1013/2006 och direktiv 2009/16/EG transporteras för nedmontering ska dock bestämmelserna i den förordningen iakttas. *Tillstånd som avses i artikel 26 i den förordningen beviljas av Finlands miljöcentral.*

Föreslagen lydelse

12 kap.

Internationella avfallstransporter och transport av fartyg för nedmontering

108 §

Internationell avfallstransport och transport av fartyg för nedmontering

I fråga om internationella avfallstransporter och godkännande av sådana ska det som föreskrivs i avfallstransportförordningen samt i denna lag och med stöd av den iakttas.

Bestämmelser om transport av fartyg för nedmontering finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1257/2013 om återvinning av fartyg och om ändring av förordning (EG) nr 1013/2006 och direktiv 2009/16/EG, nedan fartygsåtervinningsförordningen.

108 a §

Myndigheternas uppgifter vid genomförande av fartygsåtervinningsförordningen

Det regionförvaltningsverk som beviljar auktorisering för nedmontering av fartyg enligt artikel 14 i fartygsåtervinningsförordningen är den behöriga myndighet som avses i artikel

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3.1.11 i den förordningen.

Regionförvaltningsverket fattar ett skriftligt beslut i ett ärende som gäller fartygets återvinningsplan enligt artikel 7.3 första stycket i fartygsåtervinningsförordningen.

Finlands miljöcentral och Trafiksäkerhetsverket samarbetar för att förebygga sådant kringgående och sådan överträdelse av fartygsåtervinningsförordningen som avses i artikel 22 i den förordningen.

Finlands miljöcentral följer genomförandet av fartygsåtervinningsförordningen i Finland och fungerar vid behov som expertmyndighet när det är meningen att ett fartyg ska transporteras för nedmontering till en i artikel 15 i fartygsåtervinningsförordningen avsedd fartygsåtervinningsanläggning i ett tredjeland.

147 §

147 §

Straffbestämmelser

Straffbestämmelser

Bestämmelser om straff för miljöförstöring som strider mot denna lag eller bestämmelser och föreskrifter som har utfärdats med stöd av den finns i 48 kap. 1–4 § i strafflagen (39/1889).

Bestämmelser om straff för miljöförstöring finns i 48 kap. 1–4 § i strafflagen (39/1889).

Den som på något annat sätt än vad som avses i 1 mom. uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

Den som på något annat sätt än vad som avses i 1 mom. uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1) bryter mot förbudet enligt 13 § 1 mom. att överge avfall eller behandla det på ett okontrollerat sätt,

1) bryter mot förbudet enligt 13 § 1 mom. att överge avfall eller behandla det på ett okontrollerat sätt,

2) bryter mot förbudet enligt 17 § 1 mom. att blanda upp farligt avfall,

2) bryter mot förbudet enligt 17 § 1 mom. att blanda upp farligt avfall,

3) bryter mot förbudet enligt 18 § att förbränna avfall på Finlands vattenområde och i Finlands ekonomiska zon,

3) bryter mot förbudet enligt 18 § att förbränna avfall på Finlands vattenområde och i Finlands ekonomiska zon,

4) försummar sin skyldighet enligt 28 § att ordna avfallshantering,

4) försummar sin skyldighet enligt 28 § att ordna avfallshantering,

5) överlämnar avfall till någon annan än en mottagare som avses i 29 §,

5) överlämnar avfall till någon annan än en mottagare som avses i 29 §,

6) försummar sin skyldighet enligt 31 §,

6) försummar sin skyldighet enligt 31 §,

7) försummar sin skyldighet enligt 35 § 3 mom. att föra avfallet till en mottagnings- eller behandlingsplats som kommunen har anvisat,

7) försummar sin skyldighet enligt 35 § 3 mom. att föra avfallet till en mottagnings- eller behandlingsplats som kommunen har anvisat,

8) försummar sin skyldighet enligt 40 § att ordna en mottagningsplats,

8) försummar sin skyldighet enligt 40 § att ordna en mottagningsplats,

9) försummar sin skyldighet enligt 41 § 1 mom. att överlämna avfall till fastighetsvis avfallstransport,

9) försummar sin skyldighet enligt 41 § 1 mom. att överlämna avfall till fastighetsvis avfallstransport,

Gällande lydelse

- 10) försummar sin skyldighet enligt 46 § att ordna avfallshantering,
- 11) försummar den i 49 § avsedda mottagningskyldigheten för producenter,
- 12) försummar sin skyldighet enligt 50 § att ordna en mottagningsplats,
- 13) försummar den i 56 § avsedda mottagningskyldigheten för distributörer,
- 14) bryter mot det i 72 § avsedda nedskräpningsförbudet,
- 15) försummar sin i 76 § avsedda insamlingsskyldighet,
- 16) bryter mot ett förbud, en föreskrift eller ett villkor eller åsidosätter ett åläggande eller ett beslut som meddelats med stöd av 91 §, 96 § 2 mom., 103 § 2 mom., 125 §, 126 § 1 mom., 127 eller 128 §,
- 17) bryter mot bestämmelserna i en förordning som utfärdats med stöd av 8 § 3 mom., 10 eller 14 §, 15 § 2 mom., 16 § 3 mom. eller 49 § 1 mom.,
- 18) i strid med denna lag, en bestämmelse som utfärdats med stöd av den, ett beslut i ett enskilt fall eller avfallstransportförordningen importerar eller exporterar avfall eller transiterar avfall genom finskt territorium, bortsett från försummelse som avses i 131 § 2 mom. 8 och 9 punkten, eller
- 19) bryter mot det i artikel 1 i förordningen om exportförbud för kvicksilver föreskrivna exportförbudet för kvicksilver som är att betrakta som avfall eller mot skyldigheten att förvara eller bortskaffa avfall enligt artikel 2 eller 3.1 i den förordningen, eller som försummar skyldigheten enligt artikel 5 i den förordningen att lämna uppgifter om avfall,

ska, om strängare straff för gärningen inte föreskrivs på något annat ställe i lag, för *brott mot avfallslagen* dömas till böter.

Bestämmelser om ordningsbot som enda straff för ringa brott mot nedskräpningsförbudet enligt 72 § finns i lagen om ordningsbotsförelser (986/2016).

Föreslagen lydelse

- 10) försummar sin skyldighet enligt 46 § att ordna avfallshantering,
- 11) försummar den i 49 § avsedda mottagningskyldigheten för producenter,
- 12) försummar sin skyldighet enligt 50 § att ordna en mottagningsplats,
- 13) försummar den i 56 § avsedda mottagningskyldigheten för distributörer,
- 14) bryter mot det i 72 § avsedda nedskräpningsförbudet,
- 15) försummar sin i 76 § avsedda insamlingsskyldighet,
- 16) bryter mot ett förbud, en föreskrift eller ett villkor eller åsidosätter ett åläggande eller ett beslut som meddelats med stöd av 91 §, 96 § 2 mom., 103 § 2 mom., 125 §, 126 § 1 mom., 127 eller 128 §,
- 17) bryter mot bestämmelserna i en förordning som utfärdats med stöd av 8 § 3 mom., 10 eller 14 §, 15 § 2 mom., 16 § 3 mom. eller 49 § 1 mom.,
- 18) i strid med denna lag, en bestämmelse som utfärdats med stöd av den, ett beslut i ett enskilt fall eller avfallstransportförordningen importerar eller exporterar avfall eller transiterar avfall genom finskt territorium, bortsett från försummelse som avses i 131 § 2 mom. 8 och 9 punkten,
- 19) bryter mot det i artikel 1 i förordningen om exportförbud för kvicksilver föreskrivna exportförbudet för kvicksilver som är att betrakta som avfall eller mot skyldigheten att förvara eller bortskaffa avfall enligt artikel 2 eller 3.1 i den förordningen, eller som försummar skyldigheten enligt artikel 5 i den förordningen att lämna uppgifter om avfall, eller

20) *bryter mot den i artikel 7 i fartygsåtervinningsförordningen föreskrivna skyldigheten att utarbeta en återvinningsplan för fartyget,*

ska, om strängare straff för gärningen inte föreskrivs på något annat ställe i lag, för *brott mot avfallslagen* dömas till böter.

Bestämmelser om ordningsbot som enda straff för ringa brott mot nedskräpningsförbudet enligt 72 § finns i lagen om ordningsbotsförelse (986/2016).

Denna lag träder i kraft den 20 . Finlands miljöcentral ska dock bevilja auktorisering enligt artikel 26 i fartygsåtervinningsförord-

RP 69/2017 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

*ningen tills något annat föreskrivs genom
förordning av statsrådet.*

2.

Lag

om ändring av 221 a § i miljöskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 221 a § i miljöskyddslagen (527/2014), sådan paragrafen lyder i lag 327/2016, ett
nytt 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

221 a §

*Särskilda bestämmelser om nedmontering av
fartyg*

Föreslagen lydelse

221 a §

*Särskilda bestämmelser om nedmontering av
fartyg*

För auktorisering enligt artikel 14 i den förordning som avses i 1 mom. krävs det utöver vad som föreskrivs i denna lag att arbetarskyddsmyndigheten i sitt utlåtande anser att fartygsåtervinningsanläggningen uppfyller arbetarskyddskraven i den förordningen, och förordar auktoriseringen. Auktoriseringen ska återkallas när arbetarskyddsmyndigheten anser att arbetarskyddskraven i den förordningen inte längre uppfylls. Arbetarskyddsmyndigheten utöva tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna om arbetarskydd vid fartygsåtervinningsanläggningen på det sätt som föreskrivs i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006).

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av miljöskyddslagen för sjöfarten

I enlighet med riksdagens beslut fogas till 1 kap. 1 § i miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009) ett nytt 3 mom., till 1 kap. 2 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 998/2014 och 473/2016, en ny 5 a-punkt, till lagen ett nytt 8 a kap. samt till 13 kap. 3 § 2 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 473/2016, nya 10 b- och 10 c-punkter och till 13 kap. 3 § ett nytt 5 mom. som följer:

Gällande lydelse

1 kap.
Allmänna bestämmelser
1 §
Syfte

I denna lag avses med

Föreslagen lydelse

1 kap.
Allmänna bestämmelser
1 §
Syfte

När det gäller fartyg innehåller lagen bestämmelser om det nationella genomförandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1257/2013 om återvinning av fartyg och om ändring av förordning (EG) nr 1013/2006 och direktiv 2009/16/EG.

2 §
Definitioner

2 §
Definitioner

I denna lag avses med

5 a) **fartygsåtervinningsförordningen** Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1257/2013 om återvinning av fartyg och om ändring av förordning (EG) nr 1013/2006 och direktiv 2009/16/EG,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

8 a kap.

Återvinning av fartyg

1 §

Utnämning av ansvarig myndighet

I Finland är Trafiksäkerhetsverket den ansvariga myndighet som avses i artikel 3.1.9 i fartygsåtervinningsförordningen.

2 §

Lämnande av information

Trafiksäkerhetsverket ansvarar för att den information som fartygsåtervinningsförordningen förutsätter ges in till Europeiska kommissionen.

Trafiksäkerhetsverket ska på begäran av den behöriga myndigheten i den stat där fartygsåtervinningsanläggningen är belägen sända myndigheten information som avses i artikel 7.4 i fartygsåtervinningsförordningen.

3 §

Närmare bestämmelser

Trafiksäkerhetsverket meddelar föreskrifter om inom vilken tidsfrist fartygsägaren ska lämna Trafiksäkerhetsverket en i artikel 6.1 b i fartygsåtervinningsförordningen avsedd anmälan om sin avsikt att återvinna fartyget på en eller flera specifika fartygsåtervinningsanläggningar.

13 kap.

Särskilda bestämmelser

3 §

Straffbestämmelser

13 kap.

Särskilda bestämmelser

3 §

Straffbestämmelser

Den som på något annat sätt än det som avses i 1 mom. uppsåtligen eller av oaktsamhet handlar i strid med

Den som på något annat sätt än det som avses i 1 mom. uppsåtligen eller av oaktsamhet handlar i strid med

RP 69/2017 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

ska, om inte gärningen är ringa eller om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för miljöskyddsförseelse i sjöfart dömas till böter.

10 b) förbudet mot eller begränsningen av installation eller användning av farliga material ombord på fartyg enligt artiklarna 4 och 12.2 i fartygsåtervinningsförordningen,
10 c) skyldigheterna i anslutning till återvinning av fartyg eller förberedelse för återvinning av fartyg enligt artikel 6 i fartygsåtervinningsförordningen,

ska, om inte gärningen är ringa eller om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för miljöskyddsförseelse i sjöfart dömas till böter.

För miljöskyddsförseelse i sjöfart döms även den fartygsägare som uppsåtligen eller av oaktsamhet försummar skyldigheten att ha en förteckning över farliga material enligt artiklarna 5 och 12 i fartygsåtervinningsförordningen.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Bestämmelserna i 13 kap. 2 mom. 10 b- och 10 c-punkten samt 5 mom. träder dock i kraft vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

4.

Lag

om ändring av lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg (1686/2009) 57 § 2 mom., sådant det lyder i lag 879/2014, och
fogas till 2 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 910/2011, 879/2014 och 474/2016, en ny 13 a-punkt och till 91 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 879/2014, ett nytt 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

2 §

Definitioner

I denna lag och i de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den avses med

Föreslagen lydelse

2 §

Definitioner

I denna lag och i de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den avses med

13 a) **fartygsåtervinningsförordningen**
Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1257/2013 om återvinning av fartyg och om ändring av förordning (EG) nr 1013/2006 och direktiv 2009/16/EG,

57 §

Besiktningshandlingar samt certifikat och säkerhetscertifikat

För genomförande av SOLAS-konventionen, lastlinjekonventionen, MARPOL 73/78-konventionen, non-SOLAS-direktivet, fiskefartygsdirektivet samt övriga internationella förpliktelser meddelar Trafiksäkerhetsverket närmare föreskrifter om de besiktningshandlingar samt certifikat och säkerhetscertifikat som utfärdas på basis av besiktningarna samt om hur länge de är giltiga och hur deras giltighet kan förlängas.

57 §

Besiktningshandlingar samt certifikat och säkerhetscertifikat

För genomförande av SOLAS-konventionen, lastlinjekonventionen, MARPOL 73/78-konventionen, non-SOLAS-direktivet, fiskefartygsdirektivet och **fartygsåtervinningsförordningen** samt övriga internationella förpliktelser meddelar Trafiksäkerhetsverket närmare föreskrifter om de besiktningshandlingar samt certifikat och säkerhetscertifikat som utfärdas på basis av besiktningarna samt om hur länge de är giltiga och hur deras giltighet kan förlängas.

RP 69/2017 rd

Gällande lydelse

91 §

Fartygssäkerhetsförseelse

Föreslagen lydelse

91 §

Fartygssäkerhetsförseelse

För fartygssäkerhetsförseelse döms även den fartygsägare som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet försummar den besiktningsskyldighet som gäller enligt artikel 8.3–8.7 i fartygsåtervinningsförordningen.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 91 § 2 mom. träder dock i kraft vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

5.

Lag

om ändring av 48 kap. 1 § i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen (39/1889) 48 kap. 1 §, sådan den lyder i lag 1683/2015, som följer:

Gällande lydelse

48 kap.
Om miljöbrott
1 §
Miljöförstöring

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1) i miljön för eller släpper ut eller lämnar ett föremål eller ämne, strålning eller något annat sådant i strid med lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av lag, eller i strid med föreskrifter eller beslut i enskilda fall, eller utan sådant tillstånd som lagen förutsätter, eller i strid med tillståndsvillkor,

2) framställer, överlåter, transporterar, använder, behandlar eller förvarar ett ämne, ett preparat, en blandning, en produkt eller ett föremål eller använder en anordning i strid med

a) lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor,

b) kemikalielagen,

c) Reach-förordningen,

d) CLP-förordningen,

e) biocidförordningen,

f) växtskyddsmedelsförordningen,

g) bestämmelser som har utfärdats med stöd av de författningar och rättsakter som nämns i underpunkterna a–f eller med stöd av miljöskyddslagen (527/2014),

h) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1005/2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet,

i) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 842/2006 om vissa fluorerade växthusgaser,

j) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 om långlivade

Föreslagen lydelse

48 kap.
Om miljöbrott
1 §
Miljöförstöring

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1) i miljön för eller släpper ut eller lämnar ett föremål eller ämne, strålning eller något annat sådant i strid med lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av lag, eller i strid med föreskrifter eller *i strid med* beslut i enskilda fall, eller utan sådant tillstånd som lagen förutsätter, eller i strid med tillståndsvillkor,

2) framställer, överlåter, transporterar, använder, behandlar eller förvarar ett ämne, ett preparat, en blandning, en produkt eller ett föremål eller använder en anordning i strid med

a) lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor,

b) kemikalielagen,

c) Reach-förordningen,

d) CLP-förordningen,

e) biocidförordningen,

f) växtskyddsmedelsförordningen,

g) bestämmelser som har utfärdats med stöd av de författningar och rättsakter som nämns i underpunkterna a–f eller med stöd av miljöskyddslagen (527/2014),

h) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1005/2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet,

i) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 842/2006 om vissa fluorerade växthusgaser,

j) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 om långlivade

RP 69/2017 rd

Gällande lydelse

organiska föroreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG,

k) artikel 3, 4 eller 4a i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 648/2004 om tvätt- och rengöringsmedel,

l) bestämmelser som nämns i 147 § 2 mom. i avfallslagen (646/2011), eller

m) bestämmelser som har utfärdats eller beslut eller förbud som i enskilda fall har meddelats med stöd av avfallslagen,

3) försummar sin skyldighet enligt avfallslagen att ordna avfallshantering,

4) för in i landet eller ut ur landet eller genom finskt territorium transiterar avfall i strid med

a) avfallslagen, bestämmelser som har utfärdats eller beslut i enskilda fall som har meddelats med stöd av den, eller

b) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 om transport av avfall,

5) i landet för in eller ur landet för ut ett ämne, ett preparat eller en produkt i strid med

a) en förordning som utfärdats med stöd av miljöskyddslagen,

b) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1005/2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet,

c) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 842/2006 om vissa fluorerade växthusgaser,

d) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 649/2012 om export och import av farliga kemikalier,

e) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 om långlivade organiska föroreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG, eller

f) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1102/2008 om exportförbud för metalliskt kvicksilver och vissa kvicksilverföreningar och kvicksilverblandningar och säker förvaring av metalliskt kvicksilver,

6) ur landet för ut genetiskt modifierade organismer eller livsmedel eller foder som innehåller sådana i strid med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1946/2003 om gränsöverskridande förflyttning av genetiskt modifierade organismer, eller

Föreslagen lydelse

organiska föroreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG,

k) artikel 3, 4 eller 4a i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 648/2004 om tvätt- och rengöringsmedel,

l) bestämmelser som nämns i 147 § 2 mom. i avfallslagen (646/2011), eller

m) bestämmelser som har utfärdats eller beslut eller förbud som i enskilda fall har meddelats med stöd av avfallslagen,

3) försummar sin skyldighet enligt avfallslagen att ordna avfallshantering,

4) för in i landet eller ut ur landet eller genom finskt territorium transiterar avfall i strid med

a) avfallslagen, bestämmelser som har utfärdats eller beslut i enskilda fall som har meddelats med stöd av den, eller

b) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 om transport av avfall,

5) i landet för in eller ur landet för ut ett ämne, ett preparat eller en produkt i strid med

a) en förordning som utfärdats med stöd av miljöskyddslagen,

b) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1005/2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet,

c) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 842/2006 om vissa fluorerade växthusgaser,

d) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 649/2012 om export och import av farliga kemikalier,

e) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 om långlivade organiska föroreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG, eller

f) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1102/2008 om exportförbud för metalliskt kvicksilver och vissa kvicksilverföreningar och kvicksilverblandningar och säker förvaring av metalliskt kvicksilver,

6) ur landet för ut genetiskt modifierade organismer eller livsmedel eller foder som innehåller sådana i strid med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1946/2003 om gränsöverskridande förflyttning av genetiskt modifierade organismer, eller

7) i strid med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1257/2013 om återvinning av fartyg och om ändring av

Gällande lydelse

så att gärningen är ägnad att förorena miljön, orsaka andra motsvarande skadliga förändringar i miljön, skräpa ned miljön eller förorsaka fara för hälsan, ska för *miljöförstöring* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Försök till ett uppsåtligt brott som avses i 1 mom. 4–6 punkten är straffbart.

För miljöförstöring döms också den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet på något annat sätt än det som avses i 1 mom. börjar göra ändringar i miljön i strid med

1) markanvändnings- och bygglagen (132/1999),

2) vattenlagen (587/2011),

3) marktäcktslagen (555/1981),

4) avtappningsstadgan för Saimen och Vuoksen, eller

5) bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats, beslut i enskilda fall som meddelats eller planer eller tillstånd som utfärdats med stöd av dessa,

så att gärningen är ägnad att medföra så allvarliga miljöförändringar att de kan jämföras med förorening av miljön.

Föreslagen lydelse

förordning (EG) nr 1013/2006 och direktiv 2009/16/EG försummar att se till att den förteckning över farliga material som avses i artikel 5 i den förordningen är uppdaterad när ett fartyg transporteras till en fartygsåtervinningsanläggning, eller transporterar ett fartyg för nedmontering till någon annan fartygsåtervinningsanläggning än en sådan som nämns i den europeiska förteckningen enligt artikel 16 i den förordningen,

så att gärningen är ägnad att förorena miljön, orsaka andra motsvarande skadliga förändringar i miljön, skräpa ned miljön eller förorsaka fara för hälsan, ska för *miljöförstöring* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Försök till ett uppsåtligt brott som avses i 1 mom. 4–6 punkten är straffbart.

För miljöförstöring döms också den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet på något annat sätt än det som avses i 1 mom. börjar göra ändringar i miljön i strid med

1) markanvändnings- och bygglagen (132/1999),

2) vattenlagen (587/2011),

3) marktäcktslagen (555/1981),

4) avtappningsstadgan för Saimen och Vuoksen, eller

5) bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats, beslut i enskilda fall som meddelats eller planer eller tillstånd som utfärdats med stöd av dessa,

så att gärningen är ägnad att medföra så allvarliga miljöförändringar att de kan jämföras med förorening av miljön.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.